

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	61Журналістика
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	4.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.філол.н. Кравченко Олена Леонідівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

доцент кафедри української філології та журналістики

посада

krav18@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-036-39-32

телефон

Telegram за

номером телефону

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Метою лекційних занять є формування у здобувачів вищої журналістської освіти глибокого розуміння процесів зародження і розвитку журналістики в контексті становлення і зміни суспільних, економічних відносин та формацій на різних етапах розвитку людства;

Метою самостійної роботи є дослідження джерел виникнення та шляхи розвитку засобів масової інформації різних країн світу і таким чином сформуванню комплексне уявлення про світову журналістику як багатоплановий та динамічний феномен.

Результати навчання:

Знання: періодизації світових ЗМІ; основні віхи розвитку ЗМІ країн Заходу, Сходу, Америки, Азії та Африки від найдавніших часів до сьогодення; еволюції основних видів видань і окремих жанрів журналістики; специфіки, історії та сучасності світових шкіл журналістики; особливості становлення та розвитку журналістики різних країн світу; особливості світової журналістики XVII–XX століть; властиві ознаки щоденної, елітарної та масової преси XIX–XX ст.; перспективи розвитку ЗМІ.
Уміння: визначати історико-культурні витоки масово-інформаційних явищ давніх часів; розуміти тенденції історичного розвитку журналістики різних країн, аналізувати публіцистичні праці найвідоміших видавців, редакторів і журналістів в історії світової журналістики; характеризувати факти журналістики.

Передумови до початку вивчення:

«Логіка», «Риторика», «Ораторська майстерність»

Мета курсу (набуті компетентності)

Вивчення навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти таких компетентностей:

ЗК01. Знання періодизації історії зарубіжної журналістики;

ЗК02. Знання джерел виникнення та початкових стадій поширення перших інформаційних повідомлень;

ЗК03. Знання змін в історії зарубіжної журналістики XIX–XX століть;

ЗК04. Знання історичних типів і тенденції розвитку та перспективи сучасних ЗМІ;

СК01. Здатність до критичного аналізу поточного повсякдення й пов'язаного з ним минулого (через події, процеси, постаті), що зумовлює уміння виявляти, порушувати й вирішувати проблеми;

СК02. Здатність використовувати знання про технологічні, організаційні, управлінські особливості функціонування комунікаційних технологій;

СК03. Здатність володіти навичками та використовувати інформаційні технології для рішення практичних завдань у галузі професійної діяльності;

СК04. Здатність розуміти журналістику як соціальний інститут, мета якого забезпечити всебічне й об'єктивне інформування всіх суб'єктів суспільного життя;

СК05. Здатність визначати й розуміти особливості розвитку української журналістики на основі знань про національну й світову історію, теорію й практику журналістики, уміння використовувати ці знання в професійній діяльності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Періодизація історії зарубіжної журналістики	4/4	Вступ. Мета і завдання курсу. Основні підходи до періодизації історії світової журналістики. Розповсюдження інформації, ораторське мистецтво та публіцистика в Давній Греції, Давньому Римі та Давньому Китаї. Пражурналістські явища греко-римської античності. «Acta diurna» - перша офіційна газета, її розвиток за правління Юлія Цезаря та Октавіана Августа.	Участь в обговоренні Презентація
2.	Журналістські явища доби Середньовіччя та Відродження	4/4	Основні періоди та центри. Візантійська ранньохристиянська та язичницька риторика. Латинська риторика. Сатирична публіцистика. Виникнення книгодрукування в Європі, його роль у суспільних процесах.	Участь в обговоренні Презентація
3.	Європейська журналістика XVII ст.	2/2	Загальна характеристика. Формування газетно-журнальної справи. Культурно-історичні передумови виникнення перших газет в Німеччині. Зародження щоденної преси (Т. Рітцше). Французька преса XVII ст. «La gazette» Т. Ренодо: історія, тематика, структура. Англійська преса XVII ст. Історичні фактори розвитку.	Участь в обговоренні Презентація
4.	Розвиток просвітницьких ідей у Європі, роль преси	4/4	Журнальна періодика епохи Просвітництва в Англії. Видавнича та журналістська діяльність провідних публіцистів Д. Дефо, Дж. Свіфта, Р. Стіла та Дж. Аддісона, Дж. Абернота. Німецька журналістика XVIII ст. Французька преса XVIII ст. Велика французька буржуазна революція: роль преси в революційних процесах.	Участь в обговоренні Презентація
5.	Професіоналізація періодичної преси та підвищення її ваги в суспільному житті	2/2	Вплив науково-технічних винаходів на розвиток європейської журналістики. Організаторська роль редакцій газет і журналів. Поява перших інформаційних агентств у світі та їх роль на міжнародній арені. Виникнення масової, бульварної, якісної, «жовтої» преси. Тенденції спеціалізації та диференціації світової журналістики.	Участь в обговоренні. Презентація

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
6.	Докорінні зміни в зарубіжній журналістиці XIX ст.	4/4	Комунікаційні інновації XIX ст. Становлення свободи слова: скасування політичної та економічної цензури у Франції, Великобританії. Історія «Таймс» як «четвертої влади». Поява масової журналістики. Завершення «ери персонального журналізму». Феномен «PENNY PRESS». Поява інформагентств.	Участь в обговоренні Дискусії
7.	Північноамериканська журналістика XVII-XIX ст.	2/2	Становлення журналістики в країнах Латинської Америки, Азії та Африки.	Участь в обговоренні Презентація
8.	Зростання ролі та засобів масової комунікації у XX ст.	2/2	Комунікаційні революції XX ст. Основні фактори розвитку журналістики країн Західної Європи та США у I пол. XX ст. Монополізація, концентрація та конкуренція зарубіжних ЗМІ, процеси централізації та децентралізації, регіоналізації та спеціалізації, конвергенції та диверсифікації ЗМІ.	Участь в обговоренні Презентація
9.	Поява радіо й телебачення як історично другого та третього засобів масової інформації.	2/2	Розвиток преси в першій половині XX ст. Поява радіомовлення в Європі та Америці. Перші медіамагнати та формування медіакорпорацій у світі. Особливості розвитку газетно-журнальної періодики в першій половині XX ст. Комерціалізація преси та розвиток рекламної комунікації. Нові методи, форми та жанри журналістської діяльності в першій половині XX ст. Виникнення телебачення в США та на Європейському континенті.	Участь в обговоренні Презентація
10.	Формування світового інформаційного простору	2/2	Розвиток журналістики в період руйнування світової колоніальної системи. Формування глобальної комп'ютерної мережі та розвиток Інтернет-комунікацій. Інтернет-журналістика як явище. Зміна міжнародного медійного середовища у зв'язку з крахом тоталітарної журналістики. Нові тенденції розвитку світової журналістики.	Участь в обговоренні Презентація

Рекомендована література

Базова

1. Федченко П.М. Преса та її попередники: Історія зародження й основні закономірності розвитку / П. М. Федченко. К. : Наукова думка, 1969. 352 с.
2. Засоби масової інформації зарубіжних країн : Ретроспективний бібліографічний покажчик / Упоряд. Мелешенко О. К., Черняков Б. І. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 253 с.
3. Мелешенко О. К. Історія журналістики Великобританії : Конспект лекцій. К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. 215 с.
4. Briggs A. A Social History of the Media from Gutenberg to the Internet / A. Briggs, P. Burke. Cambridge, 2005.
5. Chapman J. Comparative Media History / J. Chapman. London, 2005.
7. Conboy M. Journalism: A Critical History / M. Conboy. London, 2004.
8. Мелешенко О. К., Чічановський А. А., Шкляр В. І. Інформація, інформаційний. Словник термінів і понять для журналістів і політологів. К.: Грамота, 2007. 72 с.
9. Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. Х.: Прапор, 2009. 384 с.
10. Москаленко А.З., Губерський Л.В. Масова комунікація. К.: Вид-во КНУ, 1997. 217с
Словник журналіста: Терміни, масмедіа, постаті / За ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. 224 с

Допоміжна¹

1. Антична література/ За ред. А.Тахо-Годі. К., 1976.
2. Ораторы Греции. М., 1986.
3. Давиденко Г., Акуленко В. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження. К.: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
4. Жиленко І. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.) : навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДУ, 2010. 285 с.
5. Хітрова Т. Історико-журналістський цикл дисциплін у сучасній «педагогічній парадигмі» : форми презентації та засвоєння професійної пам'яті. Журналістика й освіта: методика, історія, теорія, практика : колективна монографія / за ред. О.Ю. Поди. Дніпро : ЛІРА, 2018. С. 12-25.
6. Тимошик М. Історія видавничої справи : підручник. К. : Наша культура і наука, 2003. 496 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговореннях	30
Індивідуальна робота студентів (розробка проєкту)	20
Модульна робота	20
Екзамен	30
Разом	100

¹Нумерацію літератури продовжити

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання практичних завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим. Результати навчання студентів оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно й оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. Через поважну причину (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни відпрацювання можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти приходять до аудиторії відповідно до розкладу, не запізнюючись. Під час занять студенти:

- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- коректно поведуться між собою;
- вільно висловлюють свої погляди;
- не заважають викладачеві проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- не послуговуються зовнішніми джерелами інформації, які заборонено використовувати під час виконання роботи);
- не можуть розмовляти з іншими студентами та порушувати режим тиші в аудиторії;
- мають право на отримання від викладача роз'яснень про причини отримання низької/незадовільної оцінки.